

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120268649
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:6120268649.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, zastúpený JUDr. Oskarom Chnárkom, advokátom, so sídlom Banská Bystrica, Komenského 3, proti žalovanému: J. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom D., U. XX/XX, korešpondenčná adresa: S., D. R. XX, o zaplatenie 8 158,23 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 24. mája 2021 č. k. 15Csp/143/2020-126 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 4 798,84 eura s 5 % ročnými úrokmi z omeškania od 19. 04. 2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (I.), v zostávajúcej časti žalobu zamietol (II.). Žalobcovi priznal náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 30,6 %. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 180, § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP, § 1 ods. 2, § 7 ods. 1, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 a 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, § 52 ods. 1, 3, 4, 9, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 559 ods. 1 a 2, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. účinného od 01. 01. 2015 a uviedol, že žalobca sa v upomínacom konaní, návrhom doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 24. 03. 2020, domáhal voči žalovanému zaplatenia 8 158,23 eura s 5 % ročnými úrokmi z omeškania zo sumy 7 349,17 eura od 19. 04. 2018 do zaplatenia. Žalobu odôvodnil tým, že ako veriteľ uzavrel so žalovaným ako dlžníkom dňa 14. 04. 2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 1549065766, na základe ktorej poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 8 000,- eur. Žalovaný dohodnutým spôsobom záväzkov neplnil, s plnením zmluvných povinností sa dostal do omeškania, preto žalobca úver dňa 18. 04. 2018 zosplatnil a vyzval žalovaného na dobrovoľné splnenie povinnosti. Žalovaný si v stanovenej lehote povinnosť nesplnil a na uvedenú výzvu nereagoval. Pred podaním žaloby žalobca výzvou zo dňa 02. 03. 2020 opätovne vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy, avšak bezvýsledne. Prípisom doručeným súdu prvej inštancie dňa 02. 03. 2021 žalovaný uviedol, že nesúhlasí so žalobou v celom rozsahu. Mal za to, že poskytnutý úver nespĺňa zákonom požadované náležitosti, a tak ho treba považovať za bezúročný a bez poplatkov. Uviedol, že poslednú splátku uhradil žalobcovi dňa 26. 05. 2017 a žaloba bola podaná na súd dňa 18. 12. 2020, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby od uhradenia poslednej splátky a z opatrnosti vzniesol námietku premlčania. Elektronickým podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 17. 03. 2021 žalobca doplnil svoje vyjadrenie o podklady preukazujúce splnenie povinnosti žalobcu podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. a pripojil deklarovany pomer a príjem žiadateľa, ktorý overoval z nezávislého zdroja - sociálnej poisťovne. Zároveň oznámil, že mal k dispozícii kompletne informácie o úverových záväzkoch žalovaného zo Spoločného úverového registra informácií. Podľa EOS KSI nemal žalovaný v čase posudzovania žiadosti evidované žiadne spisy a uvádzal, že je slobodný

bez vyživovacích povinností. Rovnako pripojil finančnú analýzu, platnú v uvedenom čase, podľa ktorej mohol žalovaný poskytnutý úver splácať 9 rokov pri mesačnej splátke 131,- eur + poistenie 10,10 eura. Súd prvej inštancie v rámci dokazovania, ktoré vykonal oznámením obsahu priložených listín a to najmä: zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 1549065766 zo dňa 14. 04. 2015 (čl. 5 - 6), upozornenie zo dňa 22. 03. 2018 a výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 18. 04. 2018 (čl. 7), aktuálny stav úveru ku dňu 29. 02. 2020 (čl. 8 - 9), kópia podacieho hárku EPH č. 191640437, EPH 122924288, EPH 125270633 (čl. 10 - 12), predžalobná výzva zo dňa 02. 03. 2020 (čl. 13), platobný rozkaz OS Banská Bystrica sp. zn. 31Up/605/2020 zo dňa 17. 08. 2020 (čl. 23 - 24), listiny ohľadom šetrenia pobytu žalovaného, uznesenie súdu prvej inštancie sp. zn. 15Csp/143/2020-62 zo dňa 08. 02. 2021, vyjadrenie žalovaného zo dňa 25. 02. 2021 (čl. 68 - 73), výpočet RPMN (čl. 74, 123), žiadosť žalovaného o zmenu úveru zo dňa 14. 12. 2015 (čl. 81), oznámenie o odklade splátok zo dňa 15. 12. 2015 (čl. 81), vyjadrenie žalobcu zo dňa 15. 03. 2021 (čl. 83 - 85), vyjadrenie žalovaného zo dňa 23. 03. 2021 (čl. 105 - 110), výpis z OR žalobcu, prehľad ZÚS ECB, ako aj ďalšie listinné dôkazy pripojené v spise a zistil tento skutkový stav. Dňa 14. 04. 2015 uzavrel žalobca ako veriteľ so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o spotrebiteľskom úvere (dobrá pôžička) č. 1549065766, na základe ktorej poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 8 000,- eur. Celková výška mesačnej splátky bola určená na 141,10 eura (výška mesačnej anuitnej splátky 131,- eur + 10,10 eura náklady spojené s poistením schopnosti splácať úver). Ročná úroková sadzba bola vo výške 13,90 %, RPMN banky bola určená vo výške 14,90 % a priemerná RPMN na trhu bola určená vo výške 11,58 %. V zmluve bol ďalej určený celkový počet splátok 108 s tým, že termín konečnej splatnosti bol 25. 04. 2024. Prvá splátka bola splatná 25. 05. 2015. Celková čiastka úveru bola uvedená vo výške 14 109,72 eura. Odplata za poskytnutie úveru bola 15,41 % a najvyššia prípustná výška odplaty bola 23,16 %. Listom zo dňa 15. 12. 2015 žalobca oznámil žalovanému, že prehodnotil jeho žiadosť o odklad splátok do 25. 03. 2016. Zároveň oznámil žalovanému výšku mesačnej splátky 147,91 eura, dátum prvej splátky po odklade dňa 25. 03. 2016 a konečný termín splatnosti úveru dňa 25. 04. 2020. Podľa žalobcom predloženého výpisu čerpania, splátok a úhrad bol žalovanému poskytnutý „Rýchly úver dobrá pôžička“. V konaní nebolo sporné, že žalovaný poskytnutý úver čerpal. Žalovaný nerozporoval tvrdenie žalobcu, že z poskytnutého úveru uhradil spolu 3 201,16 eura. Táto skutočnosť je zrejmá aj z aktuálneho stavu úveru ku dňu 29. 02. 2020, ktorý k žalobe pripojil sám žalobca. Listom zo dňa 22. 03. 2018 žalobca upozornil žalovaného, že ku dňu 22. 03. 2018 je pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 530,12 eura, pozostávajúcej z omeškanej splátky vo výške 503,12 eura, poplatkov vo výške 27,- eur a poistného vo výške 0,- eur. Výšku sankčného úroku za každý deň omeškania vypočítal na sumu 0,07 eur. Veriteľ vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy. Doručovanie uvedenej zásielky žalobca preukazoval kópiou podacieho hárku č. EPH122924288, List č. 7/9, podacie číslo RE 954697893SK s dátumom podania zásielky 23. 03. 2018. Listom zo dňa 18. 04. 2018 žalobca pristúpil k zosplatneniu budúcich splátok úveru a oznámil žalovanému, že jeho úverová pohľadávka sa k 18. 04. 2018 stáva predčasne splatnou v celom rozsahu. Vyzval žalovaného k splateniu celej dlžnej sumy vo výške 6 442,77 eura v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Doručovanie uvedenej zásielky žalobca preukazoval kópiou podacieho hárku č. EPH 125270633, list č. 7/10, podacie číslo UC 232334093SK s dátumom podania zásielky 19. 04. 2018. Listom zo dňa 02. 03. 2020 zaslal žalobca žalovanému predžalobnú upomienku a vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy 10 787,81 eura v lehote do 09. 03. 2020. Odoslanie tejto zásielky žalobca preukazoval kópiou podacieho hárku č. EPH 191640437, podacie číslo RE 846769383SK s dátumom podania zásielky 03. 03. 2020. Zo zisteného skutkového a právneho stavu vyvodil súd prvej inštancie tento právny záver. Z predložených listinných dôkazov súd prvej inštancie považoval za preukázané, že žalobca uzavrel so žalovaným dňa 14. 04. 2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 1549065766. Na základe uvedenej zmluvy poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 8 000,- eur. Na predmetný záväzkový vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľoch ako aj zákon o spotrebiteľských úveroch. Žalobca pri poskytovaní úveru a uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Žalovaný je fyzickou osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Zmluva obsahuje čl. 4 bod 4.9., podľa ktorého sa poistenie schopnosti splácať úver riadi ustanoveniami poistnej zmluvy, ktorú uzavrela poisťovňa a banka a všeobecnými poistnými podmienkami pre poistenie schopnosti splácať úver (VPP), ktoré sú súčasťou poistnej zmluvy. Vo vzťahu k zvolenému poisteniu dlžník vyhlásil, že sa oboznámil a vyjadril súhlas s poistnou zmluvou a VPP, a že súhlasí so spracovaním svojich osobných údajov, údajov o zdravotnom stave a údajov súvisiacich s poskytnutým úverom, ku ktorému je zriadené poistenie na účely zvoleného poistenia poisťovňou v rozsahu a na účel uvedený v poistnej zmluve a vo VPP, a to po dobu nevyhnutne potrebnú na zabezpečenie práv a povinností vyplývajúcich z poistenia a vyjadruje súhlas s tým, aby banka poskytla

tieto údaje poisťovni. Dlžník zároveň súhlasil so zisťovaním a preskúmaním skutočností, týkajúcich sa poisťnej udalosti poisťovňou. V článku 4 bod 4.13. zmluvy o úvere dlžník, okrem iného prehlásil, že súhlasí, aby sa jeho platby započítavali v poradí: a) poplatky podľa zmluvy o úvere, b) úrok z omeškania, c) zmluvný úrok z úveru, d) splátka istiny úveru, pričom platí, že v prípade viacerých pohľadávok banky voči nemu sa platby započítavajú najskôr na pohľadávky skôr splatné. Po oboznámení sa s obsahom vyššie špecifikovaných listín súd prvej inštancie dospel k záveru, že citovaná zmluva o úvere neobsahuje zákonom požadované náležitosti. Konkrétne, v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 1549065766 zo dňa 14. 04. 2015 nie je správne, resp. vôbec uvedená celková výška spotrebiteľského úveru, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť podľa § 9 ods. 2 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch. Správne mala byť, podľa názoru súdu, uvedená ako celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť suma 15 238,80 eura (mesačná splátka vo výške 141,10 eura x 108 splátok), a nie celková čiastka úveru 14 109,72 eura. Žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 8 000,- eur, ktorý mal uhradiť v 108. mesačných splátkach po 141,10 eura, pričom výška RPMN banky uvedená v zmluve je 14,90 % a priemerná RPMN na trhu je uvedená vo výške 11,58 %. Súd prvej inštancie po zadaní údajov (výška úveru, výška a počet splátok) do kalkulačky na výpočet RPMN, ktorá je voľne dostupná na internetovom portáli zistil, že údaje o výške RPMN uvedené v zmluve sú nesprávne (čl. 123). Podľa kalkulačky na výpočet RPMN je správna výška RPMN 17,44 %, a nie 14,90 % ani 11,58 % (ako je uvedené v zmluve). Mesačná splátka úveru obsahuje, podľa názoru súdu prvej inštancie aj mesačnú splátku poistenia, ktorú žalovaný nemal možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť, a teda aj poistenie malo byť zahrnuté do výpočtu RPMN, a teda do celkových nákladov spotrebiteľa, pretože nešlo o dobrovoľnú doplnkovú službu. Nesprávnosť, ako aj absencia údajov (uvedených v bode 10.5/ odôvodnenia tohto rozsudku) v zmluve zákon sankcionuje tým, že sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a za bez poplatkov. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie nezistil, že by predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala (poznámka odvolacieho súdu - správne malo byť „obsahovala“) neprijateľné obchodné podmienky. Súd prvej inštancie takisto nezistil, že by žalobou uplatnená pohľadávka bola premlčaná. Žalovaný sa dostal do omeškania viac ako 3 mesiace so splátkou splatnou do 25. 07. 2017. Žalobca podal návrh na vydanie platobného rozkazu na OS Banská Bystrica dňa 24. 03. 2020, teda v čase, kedy neuplynula doba troch rokov. V zmysle § 101 Občianskeho zákonníka plynie premlčacia doba odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Samotným nesplatením niektorej splátky totiž nevzniká dodávateľovi právo žiadať o zaplatenie celej pohľadávky, a teda jej nesplnením neplynú ani premlčacia doba, pretože táto plynie až od okamihu, keď dodávateľ mohol právo vykonať, teda vznikne mu možnosť podať na jeho základe žalobu. Je pojmovo vylúčené, aby plynutie premlčacej doby začalo skôr než vznikne veriteľovi možnosť uplatniť právo žalobou. Z dôvodu, že súd prvej inštancie vyhodnotil úver ako bezúročný a bez poplatkov, žalobu nepovažoval za dôvodnú v časti prevyšujúcej zaplatenie 4 798,84 eura (8 000,- eura mínus 3 201,16 eura), v ktorej časti žalobe vyhovel a v zostávajúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Keďže sa s plnením peňažného záväzku žalovaný dostal do omeškania, vznikla mu povinnosť zaplatiť žalobcovi aj úroky z omeškania. V konaní pred súdom prvej inštancie nebol spochybnený dátum, od ktorého si žalobca uplatnil úroky z omeškania a je zrejmé, že ide o nasledujúci deň (19. 04. 2018) po dni, ku ktorému žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru (18. 04. 2018). Žalobca si uplatnil úroky z omeškania v zákonnej výške 5 % ročne, a preto mu súd prvej inštancie takto uplatnené úroky z omeškania priznal. Na základe všetkých uvedených skutočností súd prvej inštancie vo veci rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku. Žalobca mal v konaní vo veci úspech približne v rozsahu 65,3 % žaloby a žalovaný približne v rozsahu 34,7 % žaloby. Súd prvej inštancie rozhodol o jeho nároku podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že mu nárok na náhradu trov konania priznal vo výške 30,6 % (65,3 % - 34,7 %). O výške náhrady trov konania bude podľa § 262 ods. 2 CSP, po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalobca, resp. právny predchodca žalobcu v zákonom stanovenej lehote odvolanie do výroku II. a III. z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP a uviedol, že nesúhlasí s názorom súdu v bode 10.5 a 10.6 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a tvrdil, že pokiaľ ide o prvú súdom prvej inštancie namietanú obligatórnu náležitosť zmluvy o úvere, a to uvedenie celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, k uvedenému žalobca poukazuje na uznesenie Krajského súdu Nitra č. k. 15Co/82/2018-120 zo dňa 28. 05. 2020, v ktorom odvolací súd uviedol, že „ak teda zmluva obsahuje informácie, na základe ktorých je možné zistiť celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť a to jednoduchým matematickým súčtom výšky poskytnutého úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, ktoré zmluva v konkrétnom číselnom vyjadrení obsahuje, nemožno absenciu údajov o súčte týchto dvoch súm sankcionovať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou zmluvy o úvere, zvlášť, ak bol žalovaný ako spotrebiteľ na uvedenú skutočnosť v

zmluve výslovne upozornený.“ V tomto kontexte ďalej uviedol, že je nevyhnutné uviesť aj to, že ochrana spotrebiteľa je síce dôležitým faktorom v spoločnosti, avšak nemožno mu poskytovať takú ochranu, ktorá by viedla k jeho jednostrannému zvýhodňovaniu. Limit pre určenie mieru ochrany spotrebiteľa je daný úrovňou spotrebiteľa. K druhej súdom prvej inštancie namietanej obligatórnej náležitosti zmluvy o úvere, a to nesprávne uvedenej čiastke RPMN žalobca uviedol, že RPMN je v zmluve o úvere uvedená správne, nakoľko ako aj samotný súd prvej inštancie konštatoval, vo výške mesačnej splátky bolo zahrnuté aj poistenie, s ktorým bol žalovaný pred podpísaním zmluvy riadne oboznámený, a s ktorým v celom rozsahu súhlasil. Nie je pravdou, že by poistenie úveru bolo žalovanému nanútené alebo že žalovaný nemal možnosť si vybrať, či poisteniu úveru chce alebo nie. Žalovaný s poistením úveru súhlasil a bol riadne oboznámený, čo jednoznačne vyplýva i z bodu 4.9 až 4.11 zmluvy o úvere. Mesačná splátka vo výške 141,10 eura pozostávala zo splátky istiny a úroku vo výške 131,- eur a z poplatku za poistenie úveru vo výške 10,10 eura, ktorého výška bola určená v zmysle sadzobníka poplatkov, čo je zrejmé zo zmluvy o úvere. Poukázal na ust. § 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (posledná časť vety) a zdôraznil, že v danom prípade išlo o dobrovoľné poistenie vo forme doplnkovej služby, pričom do celkových nákladov úveru sa s poukazom na ust. § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch nezapočítavajú poplatky za nepovinné poistenie k úveru, tzn., že ak na získanie úveru nebolo poistenie povinné, poplatok za poistenie nemá byť započítaný do celkových nákladov spojených s úverom. Do celkových nákladov a poplatkov za poistenie úveru započíta, len ak je poistenie povinné na získanie úveru, resp. na získanie za ponúkaných podmienok. V prípade zmluvy o úvere uzavretej medzi žalobcom a žalovaným nebol poplatok za poistenie zarátaný do celkových nákladov, nakoľko žalovaný uzavrel zmluvu o poskytnutí doplnkovej služby poistenia úveru, pričom táto nebola podmienkou na získanie úveru alebo získanie za ponúkaných podmienok. Ako vyplýva z predpisu splátok, žalovaný sa zaviazal uhradiť predmetný úver v 108 splátkach, pričom 107 splátok bolo vo výške 141,10 eura a 108. splátka už predstavovala len sumu 92,39 eura. Na základe uvedeného je zrejmé, že celková výška nákladov bola vypočítaná správne, pričom zmluvu o úvere nie je možné považovať za bezúročnú a bez poplatkov na základe toho, že by neobsahovala určenie výšky, počtu a termínov splátok, nakoľko tento údaj je zo zmluvy o úvere zrejmý. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, je právne posúdenie súdu prvej inštancie nesprávne a úver nie je možné pokladať za bezúročný a bez poplatkov. Na základe uvedeného je potom žalobný nárok v celom rozsahu dôvodný. Vzhľadom k tomu, že nesúhlasil s výrokom č. II. napadnutého rozhodnutia, nesúhlasí a odvolanie podával i voči výroku III., nakoľko tento je závislý a súvisí s výrokom č. II. S poukazom na vyššie uvedené žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok, len čo do výroku II. a III. v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že nesúhlasí s tvrdeniami žalobcu, právny nástupca žalobcu BENCONT COLLECTION a. s. nie je aktívne vecne legitimovaný. Zopakoval, že zmluva o úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Úver sa dá považovať za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Dal do pozornosti súdne rozhodnutia, v ktorých súdy rozhodli, že zmluvy o úvere od žalobcu Poštová banka a. s. sú bezúročné a bez poplatkov. Tvrdil, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva považuje za bezúročnú a bezpoplatkovú. Zákon jasne hovorí o tom, že splátka musí byť rozdelená na úrok a istinu a konečný termín splatnosti musí byť vyjadrený nasledovne: deň/mesiac/rok. Na základe uvedeného žiadal odvolací súd, aby zrušil napadnutý rozsudok vo výroku I. ako nedôvodný a vec vrátil na nové rozhodnutie.

4. V odvolacej replike žalobca uviedol, že celé vyjadrenie žalovaného považuje za účelové, bez uvedenia jediného relevantného právneho dôvodu. V súvislosti s námietkou aktívnej vecnej legitímácie uviedol, že v spore preukázal, že je aktívne vecne legitimovaný, nakoľko uzatvoril s pôvodným žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávky. Z ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách vyplýva, že na platné postúpenie pohľadávky na postupníka je potrebné splniť dve podmienky. Prvou je, aby bola žalovanému (dlžníkovi) zo strany banky zaslaná písomná výzva a druhou podmienkou je, aby bol žalovaný so svojim splnením voči banke v omeškaní viac ako 90 dní. Na žalobcu ako postupcu bola predmetná pohľadávka postúpená na základe uzatvorenej zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorá bola v konaní predložená, čím námietka vecnej legitímácie zo strany žalovaného je vyvrátená v celom rozsahu. Čo sa týka opätovnej námietky premlčania, poukázal na predošlé vyjadrenia právneho zástupcu jeho právneho predchodcu, ktorý námietku premlčania vyvrátil. Dodal však, že žalovaný sa dostal do omeškania viac ako tri mesiace so splátkou zo dňa 25. 07. 2017. Nakoľko samotný návrh na vydanie platobného rozkazu bol podaný na Okresný súd Banská Bystrica dňa 24. 03. 2020, uvedená námietka je nedôvodná.

Námietka ohľadne rozdelenia splátok na istinu a úrok spolu s uvedením konečného termínu splatnosti je opätovne zavádzajúca, nakoľko k tejto skutočnosti sa, resp. jeho právny predchodca vyjadril. K tomu poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 146/2017 z 22. 02. 2018, ktorý prejedlikoval obligatornosť namietanej náležitosti. Okrem vyššie uvedených argumentov uviedol, že sa v plnom rozsahu pridržiava doterajších vyjadrení a mal za to, že podané odvolanie je dôvodné.

5. V odvolacej duplike žalovaný zopakoval, že postúpenie pohľadávky nebolo platné a žalobca nie je aktívne legitimovaný v tomto spore. Dodal, že neuvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, termínu konečnej splatnosti a neuvedenie RPMN priamo v zmluve nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia. Dal do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/316/2014, ktorý uviedol, že čo sa týka konečnej splatnosti úveru, tá musí byť presne určená, teda konkrétnym dátumom splatnosti (napr. 15. 01. 2021). V zmluve absentuje aj údaj o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Preto, pokiaľ sa týka úrokov z úveru a poplatkov, je nutné podľa § 4 ods. 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Poukázal na ust. 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodu, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že úver bol vo výške 8 000,- eur, posledná splátka bola uhradená dňa 26. 05. 2017 a žaloba na Okresný súd Nové Zámky bola podaná dňa 18. 12. 2020, teda po 3-ročnej premlčacej dobe. V zmluve č. 154065766 zo dňa 14. 04. 2015 je uvedená len výška splátky, z ktorej však nevyplýva, aká čiastka sa započítava na úhradu istiny, úrokov a popri prípade poplatkov. Preto, pokiaľ sa týka úrokov z úveru a poplatkov, je nutné podľa § 9 ods. 2 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch, úver považovať za bezúročný a bez poplatkov, v predmetnej zmluve absentuje celková výška spotrebiteľského úveru, údaj o výške RPMN je nesprávny. Citoval ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Nedostatok vecnej legitímácie žalobcu vedie vždy k zamietnutiu jeho žaloby. Aktívnu vecnú legitímáciu v spore je možné nadobudnúť aj postúpením pohľadávky, ktorá je predmetom konania. (Poznámka odvolacieho súdu - č. I. 152 až 155 - z odvolania vyplýva, že zo strany žalovaného išlo o prepis neidentifikovateľného súdneho rozhodnutia, z ktorého sa vyказuje námietka, resp. spornosť ohľadom otázky riadneho doručenia listín, ktoré sú preukazované len podacím hárkom, ktorý však neobsahuje poznámky, či iné označenie, preukazujú obsah odosielanej listiny). Ďalej poukázal na neprijateľné podmienky v zmluve na základe toho, že z. č. 129/2010 Z. z. jasne a zrozumiteľne hovorí o tom, čo všetko má zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať. Tvrdil, že v čase uzatvárania zmluvy nevedel, čo všetko musí zmluva obsahovať, spoliehal sa na čestné podnikanie a dobromyseľnosť žalobcu. Žalobca nepostupoval voči nemu s odbornou starostlivosťou. V súlade s § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch platí, že ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Dal do pozornosti viacero rozhodnutí krajských súdov SR. Mal za to, že samotné zmluvy, ktoré uzatváral so žalobcom, sú nečitateľné a v čase uzatvárania nevedel, čo sú to neprijateľné zmluvné podmienky v zmluve. Spoliehal sa na dobromyseľnosť žalobcu, ktorý nepostupoval s odbornou starostlivosťou. Teda pri hodnotení neprijateľnosti zmluvných podmienok v zmluve o úvere, musí súd prihliadnúť najmä na okolnosť, že podmienky predformulovával profesionál - odporca, ktorý má povinnosť odbornej starostlivosti, a tiež na okolnosť, že spotrebiteľ bol pod neprímeraným nátlakom. Bol presvedčený, že je to predovšetkým žalobca, ktorý mal postupovať s odbornou starostlivosťou, v súlade s dobrými mravmi (§ 3 OZ) a mal by na trhu ustáliť hranicu, pokiaľ ide o čestné podmienky a ich používanie v spotrebiteľských zmluvách. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď neaplikoval ustanovenia o ochrane spotrebiteľa a nezistil, že ide o spotrebiteľskú zmluvu obsahujúcu neprijateľné zmluvné podmienky. Tvrdil, že navrhovateľ použil nekalé obchodné praktiky, keď neinformoval spotrebiteľa o dôsledkoch vyplývajúcich z jednotlivých ustanovení zmluvy a použil predtlačенú formulárovú štandardizovanú zmluvu. Namietol, že právny nástupca žalobcu BENCONT COLLECTION, a. s. nie je aktívne vecne legitimovaný na vymożenie dlžnej pohľadávky. Dodal, že súd je povinný skúmať vecnú legitímáciu vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamietla, keď zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby. Tvrdil, že postúpenie pohľadávky banky zo spotrebiteľskej zmluvy voči nemu ako spotrebiteľovi na inú osobu, ktorá nie je bankou, je neplatné, ak takéto postúpenie je v rozpore s ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Zároveň v spotrebiteľských zmluvách nie je možné platne dojednať odchýlenie sa od daného ustanovenia (§ 92 ods. 8) v neprospech spotrebiteľa. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. K podanému odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca a uviedol, že v celom rozsahu nesúhlasí. K tvrdeniam, že zmluva o úvere neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 9 ods. 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch odkázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR (3Cdo 146/2017) v bode 22. Tvrdil, že od dodávateľov v zmysle zákona nemožno žiadať, aby v zmluvách uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach na istinu, úroky a poplatky. Čo sa týka spochybňovanej výšky RPMN, uviedol, že táto je v zmluve uvedená správne, keďže do mesačnej splátky bolo zahrnuté aj doplnkové poistenie. Preto predložil súdu ako dôkaz aj predpis splátok spolu s výpočtom RPMN, čo jasne vyvracia uvádzané skutočnosti, že sa jedná o úver bezúročný a bezpoplatkový. Namietaná skutočnosť ohľadom použitia predtlačenej formulácie zmluvy je zo strany žalovaného opätovne zavádzajúca. Zmluva o úvere obsahuje všetky osobné údaje žalovaného, ako aj údaje o poskytnutom úvere. Ohľadom namietanej skutočnosti zosplatnenia úveru uviedol, že tento bol zosplatnený jeho právnym predchodcom, nakoľko žalovaný sa svojím plnením v splátkach dostal do omeškania a následne v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách postúpil splatnú pohľadávku v prospech postupcu. Mal za to, že všetky skutočnosti, ktoré sú namietané v podanom odvolaní žalovaného riadne preukázal už v prvoinštančnom konaní. Vzhľadom na uvedené považoval podané odvolanie žalovaného za nedôvodné a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil a vo výrokoch II. a III. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. V odvolacej replike žalovaný uviedol, že nesúhlasí s postúpením žalovanej pohľadávky na spoločnosť BENCONT COLLETICON, pretože predmetné postúpenie je neplatné v celom rozsahu pre rozpor so zákonom s poukazom na ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Podľa z. č. 129/2010 ods. 4 pôvodný veriteľ je povinný písomne informovať spotrebiteľa o postúpení pohľadávky do piatich pracovných dní odo dňa postúpenia pohľadávky. Porušenie povinnosti podľa prvej vety je osobitne závažným porušením povinností podľa osobitného predpisu (zák. č. 250/2007). Namietol, že navrhovateľ ako inkasná spoločnosť nemá na zosplatnenie úveru bankovú licenciu. Inkasná spoločnosť, ktorá žiadnu bankovú licenciu nemá, nemá právo úver zosplatňovať. Dal do pozornosti viaceré rozhodnutia krajských súdov ohľadom absolútnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom.

9. V odvolacej duplike žalobca uviedol, že jeho právny predchodca listom zo dňa 20. 03. 2018 upozornil žalovaného, že k danému dátumu je v omeškaní so splácaním pohľadávky (v omeškaní viac ako tri mesiace) a zároveň ho v tejto výzve pred zosplatnením vyzval na úhradu dlžnej sumy v lehote 15 dní. Túto výzvu je potrebné subsumovať pod ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. K vyššie uvedenej výzve predložil aj podací hárok, ktorým je jasne preukázané, že výzva pred zosplatnením bola žalovanému riadne zasielaná. Následne si žalovaný svoje povinnosti v predmetnej výzve pred zosplatnením nespĺnil a predchodca žalobcu pristúpil k zosplatneniu poskytnutého úveru, a to zosplatňujúcou výzvou zo dňa 18. 04. 2018, v ktorej žalovaného vyzval na splatenie celej dlžnej sumy v lehote 10 dní od jej doručenia. Dlžná suma predstavovala ku dňu zosplatňujúcej výzvy sumu 6 442,77 eura. Konajúcemu súdu predložil aj podací hárok, ktorým opätovne preukázal, že zosplatňujúca výzva bola žalovanému riadne doručovaná. Keďže si žalovaný svoj dlh v celej výške v lehote 10 dní nespĺnil, predchodca žalobcu s ním (súčasný žalobca) uzavrel zmluvu o postúpení pohľadávok, ktorej obsahom bola aj žalovaná pohľadávka v súlade § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Táto skutočnosť, bola z jeho strany riadne a včas preukázaná, a preto celú námietku aktívnej vecnej legitímácie považoval za tendenčnú a účelovú. Žalovaný sa svojím vyjadrením vyjadruje k nesporným skutočnostiam, s ktorými sa aj vysporiadal konajúci súd a žalovaný k namietaným skutočnostiam, ktoré uvádza vo svojom vyjadrení nepodal ani odvolanie. V ostatných častiach poukázal na svoje skoršie vyjadrenie.

10. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalobcom a žalovaným, v neprospech ktorých bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

11. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou v upomínacom konaní, doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 24. marca 2020, domáhal zaplatenia 8 158,23 eura s 5 % ročnými úrokmi z omeškania zo sumy 7 349,17 eura od 19. apríla 2018 do zaplatenia. Svoj nárok odôvodnil tým, že ako veriteľ uzavrel so žalovaným dňa 14. apríla 2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 1549065766, na základe ktorého poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 8 000,- eur. Žalovaný dohodnutým spôsobom svoj záväzok neplnil a dostal sa do omeškania, preto žalobca úver dňa 18. apríla 2018 zosplatnil a vyzval žalovaného na dobrovoľné splnenie povinnosti. Okresný súd Banská Bystrica vydal platobný rozkaz zo dňa 17. augusta 2020 sp. zn. 31Up/605/2020. Nakoľko sa platobný rozkaz nepodarilo doručiť žalovanému, pokračovalo sa so súhlasom žalobcu ďalej na príslušnom súde (súde prvej inštancie). Žalovaný sa k podanej žalobe vyjadril a namietol bezúčnosť a bezpoplatkovosť úveru a vzniesol námietku premlčania. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom. Po vydaní napadnutého rozsudku bol súdu prvej inštancie doručený návrh na zmenu účastníka konania na strane žalobcu v dôsledku postúpenia žalovanej pohľadávky s pôvodného žalobcu (Poštová banka a. s.) na BENCONT COLLECTION, a. s. Následne súd prvej inštancie uznesením zo dňa 1. júla 2021 č. k. 15Csp/143/2020-169 vyhovel návrhu, aby do konania na miesto pôvodného žalobcu (Poštová banka a. s.) vstúpila spoločnosť BENCONT COLLECTION, a. s., ktoré žalovaný napadol odvolaním. Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 29. júla 2021 č. k. 9CoCsp/25/2021-184 odvolanie žalovaného proti uzneseniu súdu prvej inštancie zo dňa 1. júla 2021 č. k. 15Csp/143/2020-169 odmietol.

12. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

13. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

14. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru) je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu (účastníkom konania), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu (I. ÚS 241/07). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu (účastníka konania) na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 Dohovoru, podľa záverov ESLP možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994). Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

15. Právo strany na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jednoznačne takým procesným právom, ktoré mu je v civilnom konaní priznané za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Odôvodnenie rozsudku súdu musí mať náležitosti uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku.

Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyrovnávať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku; odôvodnenie musí byť presvedčivé a súčasne preskúmateľné.

16. Do základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a s navrhovaním a hodnotením dôkazov; za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08).

17. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

18. V prejednávanej veci bolo odvolanie podané zo strany žalobcu, ako aj žalovaného. Žalobca v podanom odvolaní predovšetkým namietal nesprávne posúdenie súdu ohľadom absencie obligatórnych náležitostí zmluvy o úvere. Žalovaný v podanom odvolaní predovšetkým namietal premlčanie nároku a absenciu aktívnej vecnej legitímácie právneho nástupcu pôvodného žalobcu, t. j. BENCONT COLLECTION, a. s.

19. Možnosť predčasne zosplatiť spotrebiteľský úver v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka je upravené v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka s tým, že pre platné zosplatnenie úveru je potrebné kumulatívne dodržanie tam stanovených podmienok, a to: (i.) ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, (ii.) dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o tom, že ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh (ide o tzv. stratu výhody splátok), prípade celý dlh sa stane zročným aj vtedy, ak to bolo určené v rozhodnutí súdu, (iii.) uplatnenie práva najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a (iv.) upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní, (v.) uplatniť právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru do splatnosti najbližšej splátky úveru. Až po kumulatívnom splnení uvedených podmienok možno dospieť k záveru, že došlo k platnému zosplatneniu spotrebiteľského úveru.

20. Predčasné zosplatnenie úveru je podstatným zásahom do práv a povinností zmluvných strán, keď veriteľovi vzniká právo žiadať, a na druhej strane dlžníkovi vzniká povinnosť uhradiť celý zostatok úveru naraz. Uvedené právo veriteľa však nenastupuje automaticky a je podmienené riadnym uplatnením zo strany veriteľa. Vzhľadom na závažnosť následkov spojených so zosplatnením dlhu je potrebné, aby takýto právny úkon bol preukázateľne doručený dlžníkovi, teda aby bolo preukázané, že sa oznámenie o zosplatnení dostalo do jeho dispozičnej sféry. V prípade, že nedošlo k splneniu stanovených podmienok, nie je možné hovoriť o platnom vyhlásení dlhu (úveru) za predčasne splatný.

21. Odvolací súd dodáva, že na to, aby mohlo dôjsť platnému mimoriadnemu zosplatneniu úveru zo spotrebiteľskej zmluvy, je potrebné, aby žalobca preukázal splnenie podmienok pre mimoriadne zosplatnenie v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.

22. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

23. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

24. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva (bod 10.7), že by sa súd prvej inštancie riadne zaoberal otázkou platného mimoriadneho zosplatnenia úveru, keď v bodoch 8.4 a 8.5 odôvodnenia napadnutého rozsudku uvádza len skutkové zistenia ohľadom mimoriadneho zosplatnenia úveru z vykonaných dôkazov (bod 8.), avšak bez toho, aby ďalej v odôvodnení rozsudku uviedol právne posúdenie toho, či považuje takéto zosplatnenie za platné a jeho „právne úvahy“ o svojom závere. S ohľadom na ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka je potom stručné odôvodnenie súdu prvej inštancie v bode 10.7 nedostatočné a bez skúmania otázky platnosti mimoriadneho zosplatnenia aj predčasné.

25. Po vydaní napadnutého rozsudku, avšak skôr ako bolo súdu doručené odvolanie, bol súdu prvej inštancie doručený návrh žalobcu na pripustenie zmeny na strane žalobcu (č. I. 134), v dôsledku postúpenia žalovanej pohľadávky z Poštovej banky a. s. na BENCONT COLLECTION, a. s. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 1. júla 2021 č. k. 15Csp/143/2020-169 vyhovel návrhu, aby do konania vstúpil BENCONT COLLECTION, a. s. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 13. júla 2021.

26. Vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vznikol z bankového úveru, ktorý je regulovaný špeciálnou právnou úpravou, a to Zákonom o bankách, ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predpisom s charakterom lex specialis. Keďže k postúpeniu pohľadávky v danej veci došlo medzi bankou a nebankovým subjektom, okrem všeobecnej úpravy postúpenia pohľadávky podľa Občianskeho zákonníka je potrebné zohľadniť aj špeciálnu úpravu týkajúcu sa postúpenia pohľadávky podľa Zákona o bankách, zakotvenú v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Toto ustanovenie sprísňuje zákonné predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá je dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu. Podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňujú platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky.

27. Ustanovenie § 525 OZ určuje, ktoré pohľadávky nemožno platne postúpiť, pričom postúpenie určitých pohľadávok môže byť zakázané špeciálnymi predpismi, prípadne postúpenie môže byť zákonom síce dovolené, ale len za určených podmienok. Podľa názoru odvolacieho súdu ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB je práve takým ustanovením, ktoré upravuje ďalšie špeciálne podmienky (popri všeobecných v OZ), za ktorých môže byť banková pohľadávka (alebo jej časť) postúpená, a to: ak je pohľadávka 1/ splatná, a to až po predchádzajúcej 2/ písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené 3/ omeškanie dlžníka so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Uvedené skutočnosti sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Splnenie osobitných zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky sa vyžaduje z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom (mimo banky) už nie je zachovaná možnosť dohľadu a dozoru Národnej banky Slovenska ako centrálnej banky. Následkom postúpenia pohľadávky, ohľadne ktorej cesia podľa § 525 OZ alebo podľa špeciálnych predpisov nie je dovolená, je absolútna neplatnosť zmluvy o postúpení pre jej rozpor so zákonom (§ 39 OZ). Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadne ktorej to zákon zakazuje, (alebo ohľadne ktorej postúpenie podmieňuje splnením zákonných podmienok, ktoré splnené neboli), ide o cesiu neplatnú od počiatku ex tunc a jej neplatnosť nemožno zhojiť. (Pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24. apríla 2018 sp. zn. 1Cdo/147/2017).

28. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo, aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia.

29. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je, alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy,

ak ten, o ktorom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 192/2004).

30. Pre posúdenie aktívnej legitímácie žalobcu pritom je potrebné posúdiť to, či došlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky a splneniu podmienok výzvy banky adresovanej žalovanému v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

31. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie vyššie explikovaným názorom odvolacieho súdu viazaný (§ 391 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie sa v ďalšom konaní bude opätovne zaoberať otázkou platného mimoriadneho zosplatnenia úveru a otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a po posúdení daných otázok vo veci nanovo rozhodne a svoje rozhodnutie náležite zdôvodní (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).